



DOŚ-III.0003.2.2019.JG

Opole, dnia roku  
Opole, dnia 8 października 2019 r.

**Pan Bogdan Tomaszek**  
**Radny Województwa Opolskiego**

**Dotyczy:** *interpelacji w sprawie wykonania ekspertyzy procesów technologicznych, w których jest przetwarzany lub wykorzystywany benzen.*

W odpowiedzi na interpelację z 25 września 2019 r. dotyczącą wykonania ekspertyzy procesów technologicznych, w których jest przetwarzany lub wykorzystywany benzen, uprzejmie informuję, co następuje:

Poziom stężenia benzenu w powietrzu jest normowany dla kryterium ochrony zdrowia i ocenia się go w odniesieniu do średniorocznego poziomu dopuszczalnego, który wynosi  $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$  – zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031). Należy podkreślić, że dla benzenu przepisy nie normują natomiast poziomów 24-godzinnych ani jednogodzinnych.

Według oceny jakości powietrza za 2016 r. i 2017 r., przeprowadzonej przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, na terenie Kędzierzyna-Koźła nie wystąpiły w 2016 r. ani w 2017 r. przekroczenia poziomu dopuszczalnego benzenu, który wynosi  $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$  – dla rocznego okresu uśredniania. Wyniki pomiarów stężeń benzenu, mierzonych w Kędzierzynie-Koźlu na automatycznej stacji pomiarowej wykazały stężenie średnioroczne odpowiednio w 2016 r. na poziomie  $4,9 \mu\text{g}/\text{m}^3$  oraz w 2017 r. na poziomie  $3,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$  – czyli stężenie nie przekraczające poziomu dopuszczalnego.

Na poziom stężenia średniorocznego mają znaczny wpływ wyżej opisane nagłe zwwyżki emisji, występujące najczęściej nocą i w godzinach rannych – co wskazuje, że źródłem emisji mogą być procesy nieciągłe, wykonywane okresowo, a także zakłócenia procesowe, awarie.

Pismem z 30 czerwca 2017 r. WIOŚ w Opolu zwrócił się do Marszałka Województwa Opolskiego o nałożenie obowiązku wykonania przeglądu ekologicznego dla instalacji powodujących emisję benzenu do środowiska, a znajdujących się na terenie Kędzierzyna-Koźła oraz Zdieszowic w związku z występowaniem wysokich stężeń jednogodzinnych benzenu.

W oparciu o ten wniosek, w ramach posiadanych kompetencji, organ dokonał przeglądu wydanych pozwoleń, dla instalacji znajdujących się na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, a będących głównymi źródłami emisji benzenu. Po dokonaniu analizy Marszałek Województwa Opolskiego:

1. decyzją DOŚ.7032.3.2017.MSu z 24 listopada 2017 r. zobowiązał **WARTER Sp. z o.o. w Warszawie**, do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego dla instalacji blendingu olejów opałowych WAR o zdolności produkcyjnej 45 000 Mg/rok, instalacji do produkcji żywicy węglowodorowej o zdolności produkcyjnej 7 500 Mg/rok oraz instalacji stokażu surowców

i produktów na polu 10, zlokalizowanych na terenie **WARTER Spółka z o.o. Zakład w Kędzierzynie-Koźlu** przy ul. Szkolnej 15, objętych decyzją Marszałka Województwa Opolskiego nr DOŚ.7222.11.2015.MSu z 8 października 2015 r. udzielającą pozwolenia zintegrowanego dla ww. instalacji.

WARTER Spółka z o.o. Zakład w Kędzierzynie-Koźlu pismem z 26 kwietnia 2018 r. przedłożyła do organu dokument - przegląd ekologiczny dla przedmiotowej instalacji. Z przedłożonego przeglądu, w tym m.in. kart charakterystyki oraz wykonanej analizy stosowanych surowców wynikało, iż źródłem benzenu są stosowane surowce w procesie produkcji oleju opałowego WAR i żywicy węglowodorowej.

Źródłem zorganizowanej emisji benzenu w przedmiotowych instalacjach jest wentylator wyciągowy W-1 pompowni surowców i produktów (emitor E-01), wentylator wyciągowy W-2 pompowni surowców i produktów (emitor E-02), odpowietrzenie zbiornika magazynowego surowca - solwentnafta K B-5 (emitor E-05), odpowietrzenie zbiornika magazynowego surowca - olej karbolowy odfenolowany B-14 (emitor E-09) oraz wylot z układu redukcji zanieczyszczeń (płuczka nr 65 z separatorem nr 66) (emitor E-17).

Zgodnie z obowiązującym pozwoleniem zintegrowanym Spółka zobowiązana jest do prowadzenia okresowych pomiarów emisji zanieczyszczeń do powietrza z emitora E-17. Z informacji przekazanych do organu za lata 2016 i 2017 dopuszczalna wielkość emisji benzenu z instalacji określona na poziomie 0,00128 kg/h nie została przekroczona. Na potrzeby opracowanego przeglądu ekologicznego spółka przeprowadziła obliczenia rozprzestrzeniania się benzenu w powietrzu które wykazały, że stężenia jednogodzinne i stężenia uśrednione dla roku są znacznie niższe od poziomu dopuszczalnego i wartości odniesienia.

2. decyzją DOŚ.7032.4.2017.MSu z 24 listopada 2017 r. zobowiązał **Petrochemię-Blachownię S.A. w Kędzierzynie-Koźlu**, do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego dla instalacji do przerobu benzolu koksowniczego i frakcji petrochemicznych oraz dla instalacji powiązanej technologicznej - instalacji do odzysku kwasu siarkowego, objętych decyzją Marszałka Województwa Opolskiego nr DOŚ.MJ.7636-13/10 z 19 listopada 2010 r. z późniejszymi zmianami udzielającej pozwolenia zintegrowanego dla ww. instalacji.

Petrochemia-Blachownia S.A. jest zakładem, w którym jest eksploatowana instalacja, która powoduje wprowadzanie do powietrza benzenu.

Źródłem zorganizowanej emisji benzenu w przedmiotowych instalacjach jest załadunek solwentnafty – nalewak solwentnafty tor 259 (emitor E-01104/1), zbiorniki magazynowe B-1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 – punkty załadunku produktów (emitor E-02401/1), wentylacja pompowni 5101 (emitor E-02406/1), proces wstępnej obróbki ścieków – odstojniki ścieków a1-3 (emitor E-02409/1) oraz proces wstępnej obróbki ścieków – zbiornik uśredniająco-przechodowy ścieków 5109 (emitor E-02407/1).

Do źródeł niezorganizowanej emisji benzenu należy: obiekt 2101 (Kopers) – uszczelnianie pomp, połączenia kołnierzone (emitor E-01203), obiekt 500 – instalacja destylacji ekstrakcyjnej – uszczelnienie pomp, połączenia kołnierzone (emitor E-01206), obiekt 2102 – Rafinacja i rektyfikacja – uszczelnienia pomp, połączenia kołnierzone (emitor E-01301) oraz obiekt 2105- węzeł destylacji ścieków – uszczelnianie pomp, połączenia kołnierzone (emitor E-01603).

Spółka pismem nr DN/1184/2017 z 11 grudnia 2017 r. złożyła do Ministra Środowiska odwołanie od decyzji zobowiązującej do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego. Jako dowód przedłożono wyniki analizy przeprowadzonej pod kątem związku wysokich stężeń benzenu w powietrzu notowanych na stacji pomiarowej w Kędzierzynie-Koźlu z kierunkami wiatru

częstotliwością ich występowania w latach 2015-2016 oraz pod kątem prac prowadzonych w zakładzie podczas nocnej zmiany, które potwierdziły, że przedmiotowe instalacje nie były powodem ponadnormatywnych stężeń benzenu w powietrzu.

W związku z powyższym Minister Środowiska po rozpatrzeniu odwołania Petrochemii-Blachownia S.A. w Kędzierzynie-Koźlu uchylił decyzję Marszałka Województwa Opolskiego nr DOŚ.7032.4.2017.MSu z 24 listopada 2017 r. i umorzył postępowanie w przedmiotowej sprawie.

3. decyzją DOŚ-III.7032.11.2017.BG z 5 lutego 2018 r. zobowiązał **Grupę Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. w Kędzierzynie-Koźlu**, do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego instalacji objętych pozwoleniem zintegrowanym nr ŚR.III-MJ-6610-1-28/06 z 29.12.2006 r. (ze zmianami), w których wykorzystywany jest w procesie produkcyjnym gaz koksowniczy oraz instalacji do produkcji gazu syntezowego, aldehydów i alkoholi, bezwodnika kwasu ftalowego, bezwodnika kwasu maleinowego, ciągłej produkcji ftalanu dwuoktylu i tereftalanu di-2-etyloheksylu, okresowej produkcji ftalanów, objętych pozwoleniem zintegrowanym nr ŚR.III-MJ-6610-1-34/06 z 29.12.2006 r. (ze zmianami), zlokalizowanych na terenie Spółki w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Mostowej 30A.

Mając na uwadze rodzaj instalacji, które są zlokalizowane na terenie Grupy Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. w Kędzierzynie-Koźlu, rodzaj używanych w procesach produkcyjnych surowców (związki cykliczne, pochodne benzenu), rodzaj paliwa stosowanego w wielu instalacjach (gaz koksowniczy zawierający w swoim składzie benzen), co wiąże się z eksploatacją sieci i urządzeń do przesyłania i dystrybucji gazu koksowniczego, charakter procesów produkcyjnych – wpływ na poziom stężenia benzenu w powietrzu w Kędzierzynie-Koźlu może być wynikiem nałożenia wielu czynników wynikających z eksploatacji niektórych instalacji w Zakładach Azotowych Kędzierzyn S.A.

W ocenie organu istniały okoliczności wskazujące na możliwość negatywnego oddziaływania na środowisko – w zakresie dotyczącym emisji benzenu instalacji do produkcji gazu syntezowego, aldehydów i alkoholi, bezwodnika kwasu ftalowego, bezwodnika kwasu maleinowego, ciągłej produkcji ftalanu dwuoktylu i tereftalanu di-2-etyloheksylu, okresowej produkcji ftalanów, amoniaku, saletrzaku, zlokalizowanych na terenie Grupy Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. w Kędzierzynie-Koźlu, w których to instalacjach wykorzystywane są w procesie produkcyjnym związki cykliczne lub gaz koksowniczy na cele energetyczne.

Spółka pismem nr NG/GA/418/18 z 20 lutego 2018 r. złożyła do Ministra Środowiska odwołanie od decyzji zobowiązującej do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego. Prowadzący instalację odwołując się przedłożył wyjaśnienie z których wynikało, iż stosowanie i przerabianie benzenu w instalacjach produkcyjnych Grupy Azoty ZAK S.A. zaprzestano już w roku 2014 r. Ponadto wyjaśniono, iż instalacje zużywające gaz koksowniczy są szczelne, a na terenie zakładów nie występują awarie mogące powodować niezorganizowaną emisję gazu koksowniczego. Dodatkowo przedłożono informacje o przeprowadzonych w 2017 r. i 2018 r. kontrolach, tj. pomiarów emisji na zawartość benzenu w spalinach na głównych emitorach - źródłach spalania, zużywających największe ilości gazu koksowniczego. Oznaczenia wykonano metodą chromatografii gazowej, wszystkie uzyskane wyniki były wartościami określonymi jako poniżej granicy oznaczalności benzenu.

W związku z powyższym Minister Środowiska po rozpatrzeniu odwołania Grupy Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. w Kędzierzynie-Koźlu, uchylił decyzję Marszałka Województwa Opolskiego nr DOŚ-III.7032.11.2017.BG z 5 lutego 2018 r. i umorzył postępowanie w przedmiotowej sprawie.

Ponadto dla:

1. **TAMEH Polska Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej**, organ odstąpił od nałożenia obowiązku sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego instalacji do energetycznego spalania paliw

oraz instalacji pomocniczych, eksploatowanych w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Energetyków 11. Podczas procedowania zmiany decyzji Wojewody Opolskiego nr ŚR.III-MJ-6610-1-15/06 z 13 października 2006 r. (z późniejszymi zmianami), prowadzący instalację złożył wyjaśnienia w kwestii możliwej emisji benzenu występującej podczas spalania gazu koksowniczego w instalacjach zlokalizowanych na terenie TAMEH Polska Sp. z o.o. Zakład Wytwarzania Blachownia w Kędzierzynie-Koźlu. Spółka wyjaśniła, że spalanie gazu koksowniczego przebiega w sposób gwarantujący całkowite spalanie zawartych w paliwie substancji palnych, powołując się na wyniki okresowych pomiarów emisji do powietrza przeprowadzonych w 2015 r. oraz 2016 r. na jednym z wybranych kotłów zlokalizowanych na terenie Zakładu Wytwarzania Blachownia, które nie wykazały występowania w gazach odlotowych substancji takich jak benzen, węglowodory aromatyczne czy też benzo(a)piren (poniżej dolnego zakresu metody badawczej). Ponadto Spółka posiada zabezpieczenia zainstalowane na eksploatowanych kotłach, które gwarantują wygaszenie palników gazowych w przypadku wzrostu zawartości CO w spalinach co świadczyłoby o niecałkowitym spalaniu gazu koksowniczego. W związku z powyższym organ nie ma podstaw do stwierdzenia, że instalacja powoduje emisję benzenu, dlatego też w pozwoleniu zintegrowanym dla przedmiotowej instalacji nie określono dopuszczalnej wartości emisji benzenu do powietrza.

2. **Zakładów Wapienniczych Lhoist S.A. w Tarnowie Opolskim** organ, po dokonanej analizie decyzji Marszałka Województwa Opolskiego nr DOŚ.7222.11.2014.BG z 22 sierpnia 2014 r. odstąpił od nałożenia obowiązku sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego instalacji do produkcji wapna w piecach o łącznej zdolności produkcyjnej 1110 Mg na dobę, zlokalizowanej w Tarnowie Opolskim przy ul. Świerczewskiego 5, bowiem przedmiotowa instalacja nie powoduje emisji benzenu, dlatego też w pozwoleniu zintegrowanym organ nie określił dopuszczalnej wartości emisji benzenu do powietrza.
3. **ArcelorMittal Poland S.A. Oddział w Zdieszowicach** organ odstąpił od nałożenia obowiązku sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego dla instalacji do spalania paliw o mocy nominalnej 300 MW<sub>t</sub>, dla instalacji pieców koksowniczych o zdolności produkcyjnej 4 102 800 mln ton koksu suchego/rok, zlokalizowanych w Zdieszowicach przy ul. Powstańców Śl. 1, dla instalacji do składowania odpadów innych niż niebezpieczne o zdolności przyjmowania 20 Mg/dobę i pojemności 1425,31 tys. ton, zlokalizowanej w miejscowości Januszkowice oraz dla instalacji pozostałych, w związku z faktem, iż prowadzone było, w tym samym czasie, postępowanie w sprawie zmiany pozwolenia zintegrowanego udzielonego decyzją Wojewody Opolskiego nr ŚR.III-MJ-6610-1-28/05 z 30.06.2006 r. (ze zmianami w decyzjach Marszałka Województwa Opolskiego) dla instalacji położonych na terenie Oddziału w Zdieszowicach, w którym brał także udział Opolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, i w którym to postępowaniu wyjaśniono między innymi, czy oddziaływanie instalacji w zakresie emisji benzenu wymaga weryfikacji.

W toku ww. postępowania prowadzono wyjaśnienia dotyczące źródeł emisji benzenu. Zarówno tutejszy organ, jak i prowadzący instalację prowadzili pomiary emisji benzenu z wybranych źródeł emisji. W toku postępowania wykorzystano również wyniki pomiarów wykonanych – na prośbę Marszałka Województwa Opolskiego – przez Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. W celu weryfikacji oddziaływania instalacji z uwagi na emisję benzenu prowadzący instalację także wykonał pomiary emisji benzenu na terenie zakładu, w rejonie potencjalnych źródeł emisji ww. substancji, które posłużyły do przeprowadzenia weryfikacji oddziaływania instalacji w zakresie emisji benzenu.

Decyzją Marszałka Województwa Opolskiego nr DOŚ-7222.44.2016.BG z 20 lipca 2018 r. nałożono na prowadzącego instalację m.in. dodatkowe obowiązki w zakresie okresowego wykonywania pomiarów stężeń i emisji benzenu z niektórych źródeł oraz weryfikacji, z

częstotliwością minimum raz na pięć lat, wielkości niezorganizowanej emisji benzenu z instalacji Wydziału Węglipochodnych – biorąc pod uwagę ewentualne zmiany wpływu instalacji, eksploatowanych w Zdzeszowicach przez ArcelorMittal Poland S.A., na poziom benzenu w powietrzu.

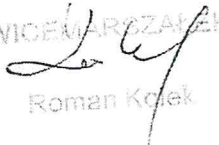
Biorąc pod uwagę dane i informacje odnośnie ww. instalacji, Marszałek Województwa Opolskiego, zgodnie z posiadanymi kompetencjami, określił w wydanych decyzjach dopuszczalne poziomy emisji benzenu nie powodujące przekroczeń poziomu dopuszczalnego na przedmiotowym obszarze.

Jednak mając na uwadze wystąpienie przekroczenia stężeń jednogodzinnych benzenu w powietrzu na terenie Kędzierzyna-Koźła oraz to, że Marszałek Województwa Opolskiego zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska nie jest właściwym organem upoważnionym do prowadzenia kontroli emisji (co jest kluczowym elementem dla ekspertyzy) i nie został wyposażony w odpowiednie narzędzia do wykonania badań w zakresie emisji, a jednocześnie chcąc wyjaśnić przyczynę zaistniałej sytuacji, organ zwrócił się pismem do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Opolu o przekazanie informacji o dotychczasowych działaniach podejmowanych przez WIOŚ – w tym prowadzenia pomiarów stężeń benzenu w powietrzu (emisji, imisji) w Kędzierzynie-Koźlu, w szczególności na terenie Petrochemii Błachownia Sp. z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu, lub innych działań mających na celu ustalenie przyczyn występowania ponadnormatywnych stężeń benzenu w powietrzu.

Ponadto zwrócono się z prośbą o przeprowadzenie kontroli w zakresie dotrzymywania przez Petrochemię Błachownia S.A. warunków posiadanego pozwolenia zintegrowanego w oparciu pomiary stężeń (emisji) substancji gazowych, które mogą być emitowane do powietrza z prowadzonych procesów technologicznych czy też innych instalacji mogących powodować emisję benzenu.

Po otrzymaniu odpowiedzi od WIOŚ zostanie ona niezwłocznie przekazana jako uzupełnienie odpowiedzi na interpelację.

Z poważaniem

WICEMARSZAŁEK  
  
Roman Kociak

